

ZOMER TUSSEN DIJK EN STOLP

Dit zomernummer gaat vooral naar de West-friese Omringdijk - en de Wieringerwaard. Die eeuwenoude rug rond West-Friesland komt de komende tijd flink onder de aandacht met allerlei projecten en evenementen. Ook worden dijk en stomp als cultuurikonen in het landschap samengebracht in het project Slapen in de stomp. "Slapen in een stomp is slapen in geschiedenis. Al dit hout, geïmpregneerd met een coating van gebeurtenissen waarop ons verblijf als een druppel sist..." (uit het theater/muziekprogramma 'Winterjong'). Ook de Binnenkijker richt zich in dit nummer op een stomp aan de Omringdijk, in Andijk. En er is aandacht voor het boek over de boeren-behuizingen van Enkhuizen.

Werk aan de winkel

De workshop 'Vierkant achter de stomp' voor gemeenten (23 april in Alkmaar) werd goed bezocht.

Gemeenten zijn sterk bepalend voor initieënd en uitvoerend beleid van ruimtelijke ordening en huisvesting. Dat beleid is met betrekking tot de stomp nogal divers. Met de informatie, de inleidingen en discussies van de workshop ontstaat een basis tot de plaats en rol van de stomp die het verdient. Een vervolg is in voorbereiding.

Landelijke boerderijenstichting

Op 29 mei werd in Hardinxveld-Giessendam (Alblasserwaard, Zuid-Holland) de AEN opgericht: Agrarisch Erfgoed Nederland. Ontstaan uit het Landelijke Beraad vormt deze nieuwe koepel een bundeling van 16 provinciale en regionale boerderijenstichtingen. Agrarisch erfgoed omvat boerderijen tot 1965 maar ook de boerenerven, stallen, schuren, en omringend landschap. Bovendien het eraan verbonden cultuurgood zoals bewoners-geschiedenis en verhalen over de boerderijen

FOTO: MART GROENTJES

Slapen de bedstede kan ook hier, in De Weere. Vlaggen en wimpels zijn tijdelijk (raad de kleur!).

en sociale omgeving van vroeger en nu. De AEN gaat een digitale kennisbank opzetten; evenementen organiseren en een schakel vormen met o.a. de landelijke overheid waar het gaat om behoud en functie van de boerderij in het landschap.

Wie kent de Wieringerwaard?

Namen en gebieden als Wieringen, Wieringermeer en Wieringerwaard worden vaak door elkaar gehaald. En het is ver weg, ergens in het noorden. Zo schreef literator Kees Fens: "... toen een kennis zich daar ging vestigen, beschouwden wij hem als een emigrant. Wij namen afscheid voor het leven..." De polder Wieringerwaard bestaat 400 jaar en dat wordt gevierd. Reden temeer om dit prachtige, ruime gebied met zijn rijke historische stolpen een bezoek te brengen! Dichterbij dan je denkt. ▲

FOTO: MART GROENTJES

Pooland (Wieringerwaard), aan de Westfriese Omringdijk.

INHOUD

- ▲ Vierkant achter de stomp
- ▲ Binnenkijker
- ▲ Slapen in de stomp aan de dijk
- ▲ De piramides van de Wieringerwaard
- ▲ Boer & Jongens; Boek Enkhuizen
- ▲ Kiek 13 en 14
- ▲ Stolpen in het nieuws

Houtaantasting?

**HOUTWORM
BOKTOR
BONTEKNAAGKEVER**

ATTACK
DIERPLAAGBESTRIJDING

EFFECTIEVE BESTRIJDING MET GARANTIE • ISO 9001:2000 GECERTIFICEERD
40 JAAR GESPECIALISEERD IN HET BESTRIJDEN VAN HOUTAANTASTERS, ZWAMMEN EN VOGELWERING

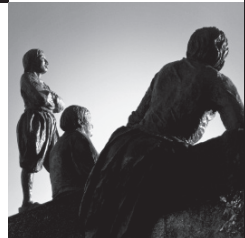
BEL GRATIS NOORD-HOLLAND: 0800-0242000

WWW.ATTACK.NL • VCA-GECERTIFICEERD • WWW.ATTACK.NL

**TPA
HG_a**

trigallez
peeters
van apeldoorn
hangelbroek
gouwetor
architecten
bna

korenmarkt 15
postbus 2190
1620 ed hoorn
t 0229-212919
f 0229-217961
e info@tpahga.nl
www.tpahga.nl

**ARNOLD's
BOUWMATERIALEN**

**in- en verkoop
oude bouwmaterialen**

met name:

oude handvorm metselstenen
(Waal-, Vecht- en Rijnformaat),
plavuizen, tegels,
oude straatklinkers, etc.

Corr.adres: Grote Sloot 359, 1751 LD Schagerbrug
Tel/fax: 0224 - 21 72 11 Mobiel: 06 - 53 85 88 66
Opslag: Nijverheidsweg 14 Schagerbrug
www.arnoldsbouwmaterialen.nl

**Aannemersbedrijf
M. Duinmaijer B.V.**

- nieuwbouw
- verbouw
- renovatie
- onderhoud
- houtskeletbouw
- machinale houtbewerking
- kozijnenspuiterij

M.C. van Voordenstraat 2, 1483 GB De Rijp tel: 0299 673487 fax: 0299 674626 www.duinmaijer.nl

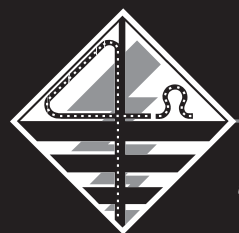

Voor alle rieten daken al meer dan 65 jaar

- vakkundig advies
- dakvernieuwing
- renovatie van dakconstructies
- aanbrengen isolatie/- platen
- reparatie en onderhoud
- ontmossen
- dakramen en dakkapellen

Rietdekbedrijf J.P. Kooijman B.V. info@kooijmanrietdekkers.nl
Ruigeweg 119A, Schagerbrug www.kooijmanrietdekkers.nl
T 0224 57 13 28 of 06 53 89 18 49 Voor West-Friesland: T 0229 20 18 62

Boersen Bliksembeveiliging

U wilt bij onweer toch óók relaxed wonen?

- Bliksembeveiliging
- Overspanningsbeveiliging
- Aardingen
- Inspectie

De Wieken 52 1777 HT Hippolytushoef tel. (0227) 594640 fax. (0227) 594641
E-mail: info@boersen.nl Internet: www.boersen.nl

AGRITEAM
MAKELAARS

DE GOORN, De Burg 1

Altijd al landelijk willen wonen? Dan is dit uw kans! Landelijk gelegen in het dorp De Goorn is thans te koop de stolpboerderij "Catharinahoeve" met diverse schuren. Rondom vrij uitzicht over de landerijen! De stolp is tevens te koop met circa 23 ha grond. Naburig aan deze grond staat circa 51 ha te koop, zodat een totale grootte van circa 74 ha te realiseren is. Er is veel mogelijk met dit object. Informeer u naar de mogelijkheden!

Info bij makelaar G. van der Velden

AGRITEAM NOORD-HOLLAND B.V.
Lutkedijk 24c, 1713 KP Obdam
Tel. 0226-35 52 05 * E-mail noordholland@agriteam.nl
Agrarisch en landelijk o.g. * Onteigeningsbegeleiding
Emigratiebegeleiding * Productierechten
www.agriteam.nl

VIERKANT ACHTER DE STOLP

Op 23 april jl. werd door onze Boerderijstichting een workshop voor gemeente-ambtenaren georganiseerd in het bureau WZNH in Alkmaar. Een vervolg op het project 'Vierkant achter de stolp,' -handreiking voor gemeentelijk beleid-. De workshop werd door 33 aanwezigen bijgewoond waarbij 12 gemeenten waren vertegenwoordigd. Een impressie.

Jef Mühren, directeur van WZNH, Commissie voor Ruimtelijke Kwaliteit (voorheen 'Welstandscommissie') belichtte in zijn inleiding de rol bij het toetsen van gemeentelijk beleid c.q. aanvragen voor bouw- en verbouwplannen. Hij gaf commentaar op de ontwikkelingen in het landelijke ruimtelijk beleid dat van invloed is op provinciaal en gemeentelijk beleid (structuurvisies, beeldkwaliteitsplannen, omgevingsvergunningen); op het gebied van landschap en monumenten en noemt specifiek de WABO met veranderingen van spelregels. Vooral de uitbreiding van het 'vergunningsvrij bouwen' kan tot grote ruimtelijke en esthetische gevolgen voor de stolp en omgeving ervan leiden, ook in negatieve zin.

Het boeren erf en de paardenhouderij

Met de huidige agrarische bedrijfsvoering concentreert de boerenbedrijvigheid zich in grotere eenheden. Land komt vrij en meer burgers bevolken het platteland. Het boeren erf en weilanden worden in toenemende mate gebruikt voor paardenhouderij, zowel hobbymatig als professioneel.

Filippen Koornneef, projectleider van Landschap Noord-Holland, gaf een toelichting op het project paardenhouderij dat in opdracht van Laag Holland wordt uitgevoerd. In de gemeenten Zaanstad en Beemster is tot nu toe onderzoek gedaan naar de bestaande situatie ten opzichte van het traditionele ruimtegebruik (boerenerven) bij en rond boerderijen, resulterend in beleidsaanbevelingen. De situering van (relatief forse) bijgebouwen, inpassing van paardenbakken, paddocks en verlichtingsornamenten blijken met name in de openheid van de Beemster op gespannen voet te staan met de traditionele erfindeling en de doorzichten naar het achterland. De bevindingen van het project zijn in de meeste gevallen ook van toepassing in andere gemeenten.

De stolpen van de gemeente Medemblik

Medemblik associeer je eerder met maritieme genoegens aan en op het IJsselmeer dan met stolpen. De gemeente bevat echter het grootste stolpenarsenaal van Noord-Holland, nadat ook Wognum in deze gemeente is

opgenomen. Marcel van Marle ging in op de Stolpennota (2008) die mogelijk ook gehanteerd zal worden na de op handen zijnde fusie met Wervershoof en Andijk. Er is een restauratiesubsidieregeling -in 2009 toepassing bij 5 gevallen- voor stolpen die geen monument zijn. In bestemmingsplannen is bestemming van agrarisch naar wonen geregeld en ook de splitsing in twee woningen. Bij sloop van een stolp is herbouw in stolpvorm voorwaarde en op 'agrarische locaties' wordt na sloop van een woning ook nieuwbouw in stolpvorm aanbevolen. In uitbreidingsplannen bij de dorpskernen wordt getracht op prominente plekken stolp-vormige gebouwen ('kwadranten') van flinke afmeting te laten bouwen en te benutten als appartementen als jongerenhuisvesting. Van Marle refereert vervolgens aan de gemeentelijke bemoeienis met het plan voor een nieuwbouwstolp in Benningbroek dat architect Gerrit Hartog vervolgens als 'voorbeeldwoonstolp' behandelt.

Nieuwbouw woonstolpen

De eigenaar van een perceel in Benningbroek waarop een noodkerk was gebouwd, agrariër Vlaar, had toestemming gegeven voor het plaatsen van die noodkerk met als voorwaarde blijvende bouwbenutting van het perceel. De noodkerk is afgebroken en na zijn pensio-nering ontstond plan voor nieuwe woonstolp op die plek, te delen met het gezin van zijn dochter. Hartog tekende een traditionele stolp van 16 bij 17 meter in 19^e eeuw model met twee woongevels, 'lage wand' en darsdeuren

Oostzaan. Paarden rond stolpen (let ook op de dakbedekking).

Bergen. Etagestolp in drasplas 'nieuwe natuur'. Toekomstbeeld?

Ook aan de details herken je het. Het is weer een ontwerp van Maarten!

SCHREPEL 12 DE GOORN - TEL.: 0229 - 540996

WWW.MAARTEN-KONING.NL

detail Koningspade, Hoogwoud

SCHILDEBSBEDRIJF VAN BENSCHOP

DE VERFFRAAIER!

Werkt ook met verven op natuurlijke basis.

Zegt wat hij doet,
doet wat hij zegt.

T 06 - 22 799 263 - info@vanbenschop.nl

Wognum - www.deverffraaiier.nl

Met gevoel voor de stolp!

nieuwbouw
verbouw
restauratie

Architectenburo Cornelis de Jong bna.

Architekten: Bert van Langen en Ko Graas

Middenbeemster, telefoon 0299 681407, website www.abcdj.nl

rieten dak?

scherpe premie,
toch goed verzekerd!
kijk op de-jong.nl

deJong

0223 68 87 88

ALKMAAR DEN HELDER SCHAGEN

(gekeerd West-Fries type) alles voorzien van lokale karakteristieken. Hartog pleit voor zo veel mogelijk aandacht voor de juiste verhoudingen van gevels en dak en de specifieke details. Hij toonde tekeningen van het ontwerp, de bouwdetails en de architectonische oplossingen van de door de opdrachtgevers gestelde wensen. De nieuwbouwstolp in authentiek model dient qua exterieur aan te sluiten bij de regionale verschijningsvorm van een vooral laat - 19^e eeuwse stolp (de meest voorkomende bouwperiode). Voor de architect en ontwerper een bijzondere opdracht om een eigentijds interieur aan te passen in een jas met de uitstraling van 150 jaar eerder. Met alle consequenties als bijvoorbeeld de regels van het bouwbesluit, de hedendaagse materialen en de uitvoering die zowel problematisch als uitdagend kan zijn.

Voorbeelden

Marco Burger van de gemeente Opmeer gaf een toelichting op het plan voor het herbestemmen van een stolp met voorhuis uit 1888 in Aartswoud, rijksmonument. Hij toont de tekeningen van aanpassingen. De betreffende stolp was eerder in beeld bij het plan voor een aanbouw met een rundveemuseum. Bij het ontwerp van herbestemmen is rekening gehouden met de bestaande karakteristieken. Zo worden de bijzondere stalramen behouden en is er extra lichtinval met in stijl uit te voeren eronder aangebrachte ramen. Met de Rijksdienst is overleg gaande in verband met de te verkrijgen subsidie. Er worden in diverse gemeenten relatief veel plannen voor herbestemming tot zorgboerderij

voorgelegd, in de meeste gevallen voor boerderijen zonder monumentenstatus. Steven van Haastrecht van de gemeente Uitgeest besprak twee ingediende plannen voor sloop en vervangende nieuwbouw. Een forse, dubbele stolp (gemeentelijk monument), sterk in verval met sloopplan en replica-nieuwbouw. De gemeente staat in bestemmingsplannen twee woningen in een stolp toe en zou in principe in dit geval medewerking aan vier woningen kunnen geven. De plantekeningen tonen een veelheid van daklichten. Het plan Sluisbuurt 20 betreft sloop van een stolpschuur en naastgelegen woonhuis. Beide zouden sloopwaardig zijn. In het nieuwe plan is één nieuwbouwwoning opgenomen, met ruimer erf. Dit betreft geen stolp maar een variatie op een zg.rentenierswoning, met een scala aan uiteenlopende retro-bouwfragmenten. De plannen worden nog door de gemeente beoordeeld. De reacties zijn divers, niet overwegend positief.

Reacties

In de erop volgende discussie zijn vooral nieuwbouwstolpen aan de orde. Opgemerkt wordt dat de welstandsnota's (c.q. stolpennota's) houvast bieden. Enkele reacties c.q. gebezigde kernbegrippen:

- Bewaar bij herbouw in historisch model zo veel mogelijk de goede verhoudingen en de oude karakteristiek, gebruik zo veel mogelijk gebruikte materialen, geef ruime aandacht aan steensoort en voegwerk;
- Geen glanzende dakpannen;
- Toepassing van een houten vierkant niet als voorwaarde;

- Liever nog eigentijds model stolp dan retromodel met een rommeltje aan 'geleende historische elementen ter verfraaiing';
- Essentieel is een goede architect en dito uitvoerder, de opdrachtgever is echter altijd degene die een plan indient, soms na negatieve beoordeling bij herhaling; voorlichting is belangrijk.

MoMo

Tenslotte behandelde Piet den Hertog van Bureau Helsdingen de reorganisatie van de monumentenzorg (MoMo) die verder reikt dan het bestaand beleid m.b.t. monumentenbescherming. Accent komt in het plan in de toekomst meer bij het borgen van de kwaliteit van cultuurhistorisch erfgoed in de ruimtelijke ordening. Bij de inspraakmogelijkheid is door de gezamenlijke boerderijstichtingen gewezen op met name de geringe aandacht voor het agrarisch erfgoed. Bij de categorie-indeling moeten de boerderijen als één specifieke groep worden behandeld zoals kerken en molens. Een actie tot statusverbetering heeft inmiddels geleid tot een overgenomen motie van de Tweede Kamer. Den Hertog liet een aantal onderwerpen in relatie met beleid en beleidsvoornemens de revue passeren zoals een voorstel tot lager btw-tarief (6%) bij rietdekken, zoals bij schilderwerk.

Dank ging uit naar de WZNH die locatie en faciliteiten beschikbaar stelde.

Reacties van de aanwezigen lieten zien dat de wens tot een vervolg van deze workshop algemeen gedeeld wordt.

Benningbroek. West-Friesland op z'n mooist. De stolp rechts is nieuwgebouwd, dubbel bewoond en past naadloos in het dorpsbeeld.

B I N N E N

In deze rubriek kijken wij binnen in de stolp. Nog meer dan bij de exterieurs van de stolpen zijn de interieurs zeer verschillend. In deze serie tonen we bijzondere elementen en verantwoorde aanpassingen die recht doen aan het historisch karakter.

Een strakblauwe lucht, een buitenthermometer wijst 26°. Op de grasgroene, hoge dijk hijgt hier en daar een schaap. In een rustig hoekje van het dorp achter deze Westfriese Omringdijk staat een schilderachtige stolp strak en kantig in het harde licht van de voorjaarszon. Een verzorgde moestuin en een tuin vol bloeiende planten flankeren het rietgedekte puntdak. Twee blonde meisjes spelen op het kort gemaaide grasveld.

1829

Het bouwjaar prijkt hoog in de dakspiegel aan de zuidkant. In het veld rode dakpannen steken de zwart geglazuurde pannen scherp af. Toen is de stolp voor de veehouderij gebouwd door ene Brouwer. In 1880 is S. Koolhaas de nieuwe eigenaar. De darsdeuren aan de noordkant verdwijnen in 1909 als de stolp voor het eerst in tweeën wordt bewoond. De zus van Koolhaas komt met haar man inwonen door de stolp te splitsen. Het melkveebedrijf verandert in een tuinderij. De oorspronkelijke lange regel wordt daarom schuur. Vanaf dit moment blijft de stolp aan de Schoolweg in wisselende samenstellingen steeds dubbel bewoond. Daarmee is deze stolp in Andijk een zeer vroeg voorbeeld van vierkantdeling!

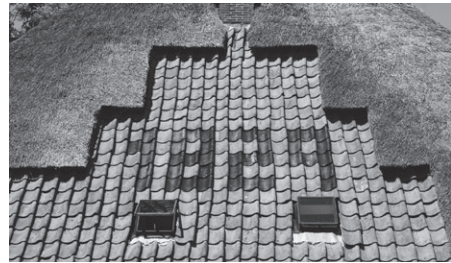
Bewoning

In 1959 neemt de familie Kooiman zijn intrek, die de ruimte in de stolp goed benut vanwege het gestaag groeiende gezin. Maar liefst elf Kooimannetjes en -vrouwtjes bevolken de

eigenhandig getimmerde kinderkamers onder het puntdak. In 1983 betrekken Henk en Alie Schenk-Kooiman de woonhelft aan de zuidkant van de stolp en verhuizen de ouders van Alie op hun beurt naar de noordkant. De ouders functioneren in die periode als kinderopvang voor het jonge gezin ernaast, maar als de vader van Alie overlijdt en moeder zorg nodig heeft, draait het zorgaanbod 180°. Henk en Alie leveren anno nu alweer 13 jaar mantelzorg aan moeder Kooiman. Een stolp met een opmerkelijk verhaal over 100 jaar meervoudige bewoning en intramurale zorg. Via lange regel en bollen-schuur tot in pandige kangoeroewoning. Een stolp biedt ongekende mogelijkheden, dat blijkt hieruit maar weer.

Tentjes

Henk en Alie schenken koffie in de schaduw. Al gauw gaat het gesprek over de stolpboerderij. Henk wijst naar links en naar rechts, terwijl hij uitlegt hoe de stolp is gesitueerd. Achter de stolp ligt de sloot nog die haaks op de dijk ver de polder Het Grootslag in voert. Van belang toen de stolp als tuinderij diende. Voor de dijk lag op de plek waar nu het waterwingebied van het PWN ligt, de zogenaamde Slibbert. Een drassig stuk voorland, dat ome Durk nog als zomerwei gebruikte.' Henk vervolgt: 'Een en dezelfde aannemer bouwde in de buurt wel een stuk of vijf stolpen. Allemaal met twee 'tentjes' -houten topgevels- op twee hoeken van het dak.' Binnen is het interieur al net zo verrassend als de details aan de buiten-

kant. Op het voormalige zomerstalletje, nu de gezellige keuken, is de oorspronkelijke stookplaats intact gebleven. Ook de waterput (toegankelijk vanuit woning en stal) is bewaard, in de woning afgewerkt met fraaie mangaan-tegels. De schouw is daarvan de overtreffende trap. Puntgaaf en met prachtige details. Behalve een jachttafereel (waterput), op de schouw tegenover elkaar: een hond en een kat, en een koe en een paard. Op een tegeltje het aandoenlijke tafereel van een appeldieffe, achterna gezeten door de bestolen boer. De betimmering in de woonkamer is in sfeervol groene tinten geschilderd met donkerrode accenten op de plinten. Het is er bijna een zee aan kast- en voormalige bedsteedeuren. Boven kijken we nog naar de nog intacte houtconstructie. De rietbedekking en de sparren allemaal even gaaf. Een smalle strook licht valt naar binnen door een oud kistraam.

Vloerdecoratie

Het toppunt is de vloerdecoratie in de oorspronkelijke woonkamer, die net als de stolp dateert uit het eerste kwart van de 19e eeuw. In het midden van de houten vloer is een cirkelvormige versiering aangebracht van afwisselend strakke en florale motieven in verschillende kleuren verf. In de vier hoeken van de kamer wordt het motief in een kwart cirkel herhaald. Is het zogenaamde 'blote voeten marmier' zeldzaam, maar ons wel bekend; deze vorm van vloerversiering kennen we daarentegen helemaal niet (wie weet meer?). De vloerdecoratie is de trots van Henk en Alie. Niet voor niets stopten ze zoveel tijd en moeite in de research voor een geslaagde restauratie. Na lang zoeken en een uiteindelijk juist advies, kon iemand de klus voor ze opknappen. En hoe! De versiering in verf ligt op de planken vloer als een gehaakt kleedje op een bijzettafel. Een toevoeging die de kamer een rijke uitstraling geeft, als was het een peperduur Perzisch tapijt. Maar dan veel mooier. Alie tenslotte: 'Het is nog steeds een heerlijk huis en eventuele rommel zat me nooit op de nek. Bovendien liggen er hier zulke goeie herinneringen!'

k i j k e r

FOTOS: MART GROENTJES

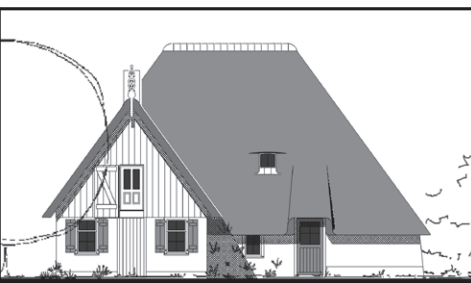

uwstolp.nl

Ambachtelijk gebouwd,
met liefde bewoond...

Ambachtelijk verzekerd.

Het verzekeren van een stolp is een
ambacht dat wij tot in de nok beheersen.
Meer informatie? Bezoek uwstolp.nl

**ARCHITECTEN- EN INGENIEURSBUREAU
W.A. DE HERDER bna vof**

postbus 40 1770 aa wieringerwerf
e-mail: deherder@wxs.nl

dorsmolen 15d 1771 pa wieringerwerf
tel.: (0227)600660 fax: (0227)603597

varkensgrasweg 3-5 1778 je westerland
tel.: (0227)591474 fax: (0227)591931

Het product **uw stolp** en de website uwstolp.nl zijn initiatieven van Wederkerige 1820, de West-Friese verzekeraar van brandschade en meer.

TRAPPEN, DEUREN, RAMEN
EN KOZIJNEN, LIJSTWERK,
HOUTCONSTRUCTIES,
BETIMMERINGEN EN
RESTAURATIEWERK

Noorder IJ- en Zeeweg 8
1505 HG Zaandam
T 075-6177984, F 075-6162819
info@timmerfabriekvisser.nl
www.timmerfabriekvisser.nl

Visser Hraam

**Jos Bouwhuis
TUINEN**

Tuinarchitectuur

**Renovatie van
Bestaande Tuinen**

Beplantingen

Tweeboomlaan 13
1624 EA Hoorn

Telefoon 0229 21 99 61

WWW.JOSBOUWHUIS.NL

TE KOOP
Kanaaldijk 143 Koedijk

Riante rietgedekte stolpboerderij in perfecte staat van onderhoud,
uitzicht over het NH-kanaal, 7 kamers waarvan 4 slaapkamers, garage.
Inh. ca. 1250 m3, woonopp. 375 m2. Vraagprijs € 799.000,- k.k.

Craenenbergh
makelaardij o.g.

craenenbergh.nl
072 5895891

JELLE APPELMAN
TIMMERWERKEN

**Onderhoud
Nieuwbouw
Renovatie**

Kievit 15 1645 TR Ursem
tel 072 502 18 55 mobiel 06 51 707 564
www.jelleappelman.nl

SLAPEN IN DE STOLP AAN DE DIJK

De Westfriese Omringdijk beschermt het oude gewest West-Friesland met een ring van 126 kilometer lang. Tweehonderd stolpen staan er aan en langs deze dijk. Een aantal biedt gastvrij onderdak om er in bedstee of hooiberg, de boet of voormalige koegang te overnachten. Met 'Slapen in de stolp' wordt het de bezoeker aan Noord-Holland Noord mogelijk gemaakt kennis te maken met de karakteristieke stolp en de agrarische cultuur. Als uitvalsbasis ook voor een meerdaags bezoek aan de attracties van het gebied. Voor onze leden -waarvan de meesten de geneugten van overnachten in de stolp al bij ervaring kennen- geeft onderstaand overzicht tips om vrienden en kennissen te wijzen op de verblijfsmogelijkheden aan en in de omgeving van die imposante Omingdijk.

B&B Westfriese Stolpboerderij
Knokkel 100, 1619 AX Andijk, 0228-593604
www.bedandbreakfastandijk.nl

Maggie's Heritage
Bennemeersweg 21, 1676 EL Twisk,
0229-591107 www.maggiesheritage.nl

B&B Muntenboerderij
Dorpsweg K33, 1676 GC Twisk, 0227-541272

Slapen in de Bedstee
Driestedenweg 115, 1661 BJ De Weere,
0229-581582
www.stolpboerderijvakantie.nl

B&B Onder de Kap
St. Nicolaasstraat 31, 1614 LP Lutjebroek,
0228-521366
www.bedandbreakfastonderdek.nl

La Normande
Binnenwijzend 66, 1617 KW Westwoud,
0228-562430 www.lanormande.nl

De Koningshoeve
Westerblokker 48, 1695 AH Blokker,
0229-230722
www.boerderijkamers.nl/de-koningshoeve

Maartje Cornelis Hoeve
Heerenweg 21, 1768 BD Barsingerhorn,
06-29548041
www.maartjecornelishoeve.nl

B&B Hemmerstaete
Hemmerweg 16, 1768 BR Barsingerhorn,
helmen@hetnet.nl

B&B De Eenhoorn
Walingsweg 20, Poolland, 06-53118040
www.de-eenhoorn.eu

Kombij
Selschardijk 11, 1744 JA Eenigenburg,
0226-390370 www.kombij.nl

't Bullekroffie
Korte Ruigeweg 43, 1757 GN Oudesluis,
0224-591231 www.bullekroffie.nl

Tjallewal
Tjallewallerweg 8, 1742 MA Schagen,
0224-216813
www.bedandbreakfastschagen.nl

De Boereplaats
Jonkerstraat 31, 1738 BP Waarland,
06-30370991 www.deboereplaats.nl

ZonneVlinder
Oostwal 139, 1749 XM Warmenhuizen,
0226-390203 www.zonnevlinder.nl

Meer adressen zie www.westfrieedomringdijk.nl
(ook voor alle evenementen deze zomer,
o.a. Karavaan; horeca en musea).

Theater en muziek in de stolp

'Slapen in de Stolp' is een uniek stolp-theater/
muziek arrangement dat acht keer wordt op-
gevoerd in het vierkant, het historische hart
van de stolp. Een prachtige uitvoering van
Winterjong waarin taalkunstenaar-zanger
Boris de Jong, begeleid door zowel lyrische als
swingende klanken uit bas, drums, cello en
piano zijn ervaringen als stedeling van het voor-
al nachtelijk verblijf in een stolp overbrengt.
Een uniek arrangement, te boeken via de hier
aangegeven stolplocaties. Nog te zien op en in:

Zaterdag 10 juli
Maartje Cornelishoeve, Heerenweg 21, 1768 BD
Barsingerhorn, 06-29548041

Zaterdag 17 en zaterdag 24 juli
De Boereplaats, Jonkerstraat 31, 1738 BP
Waarland, 06-30370991

Zaterdag 14 en 21 augustus
Stolpboerderij Klaver, Driestedenweg 115,
1661 BJ De Weere, 0229-581582.

Koedijk, aan de Westfriese Omringdijk.

Hoge rug met stolp achter de dijk bij Eenigenburg.

Slapen in de bedstee.

DE PIRAMIDES VAN DE WIERINGERWAARD

Wieringerwaard viert feest: de polder bestaat 400 jaar. 73 stolpen sieren dit imposante gebied. Van de Westfriese Omringdijk in het zuiden tot Anna Paulowna in het noorden. Van de Zijperdijk in het westen tot waar in het oosten vóór 1930 de Zuiderzee de baas was. Polder en stolpen: een verkorte versie van het stolpverhaal dat Willem Messchaert samenstelde voor het jubileumboek dat onlangs verscheen.

Toen in 1610 de uitgestrekte wadplaat van de Nieuwe Zijpe was omdijkt, kwam er een enorme leegte beschikbaar voor nieuw te ontwikkelen landbouw met de modernste middelen waarover men destijds beschikte. De stolpboerderij had op het oude land al een voorzichtige ontwikkeling ondergaan. Daar was de losse hooiberg al in meer of mindere mate geïntegreerd geraakt in stal en boerenwoning.

Hierdoor ontstonden er streekgebonden varianten op het langhuis. Zonder enige twijfel betekenden de vroege droogmakerijen en bedijkingen een belangrijke impuls voor de verdere ontwikkeling van langhuis tot modelstolp. Deze kenmerkende vorm van landelijke bouwkunst op basis van het dra-

gende vierkant met windvast puntdak en gelijke verhoudingen werd het bepalende agrarische bouwwerk in geheel Hollands Noorderkwartier. Een bouwvorm die we tot op de dag van vandaag nog vrijwel overal aantreffen. De bedijking van de Wieringerwaard speelde in het begin van de 17^e eeuw, aansluitend op de naastgelegen Zijpe en met de droogmaking van de Beemster, mede een belangrijke rol in de ontwikkeling van de stolp als toegepast boerderijtype.

Punttaken op de kavelkaart

Op 12 juli 1611 werden op het stadhuis in Alkmaar 95 kavels verdeeld over de 52 deelnemers van de bedijking. Op de kavelkaart van de Wieringer Waert anno 1611,

De zware vierkantsconstructie van het Polderhuis.

tellen we met enig voorbehoud, 55 punttaken van stolpboerderijen. Alle stolpen zijn via een weg ontsloten. In het excentrisch gelegen centrum van de Wieringerwaard, de T-kruising Molenkade-Sluyswegh in het noordelijk deel, zien we drie stolpboerderijen die min of meer als buitenplaats zijn aangegeven. Het polderhuis, is opmerkelijk genoeg buitenmodel aangegeven. Het lijkt meer op een kasteeltje dan op een stolp, terwijl bekend is dat het befaamde polderhuis, nooit anders dan een stolpvorm kende. Wilde kaartenmaker Anthonisz hier zijn opdrachtgevers plezieren? Maakte hij volgens de geldende mode een aangeklede prospectus van de nog te ontwikkelen polder? Diende de kaart tevens als reclame voor aspirant investeerders? Wellicht. Een aangeklede polderkaart toont dan wel zoveel aantrekkelijker. Op de 17^e eeuwse gravure van G. Coeck is in de Wieringerwaard nog geen stolp te bekennen. Het is bovendien aannemelijk dat de eerste bebouwing een pionierskarakter kende.

Van langhuis naar stolp

In de eerste transportakten geeft de beschrijving meer informatie over de grond dan over de gebouwen. De woorden huys of saet- of hooyschuur zijn kennelijk al voldoende. De eerste boerderijen zijn voornamelijk van hout opgetrokken en met stro gedekt. Het gaat vermoedelijk om langhuisboerderijen. In een akte uit 1629 wordt gesproken over stolp. Mogelijk is dit een naar Westfries voorbeeld

Rijk uitgevoerd lofwerk aan de stolp 'Landbouw en Zeevisserij'.

gemodelleerde boerderij, een stolp met voorhuis. Ondanks het geringe bewijs is het zeker aanneembaar dat de lege polder ruimte langzamerhand door piramidale daken wordt gedomineerd. Deze aanname steunt vooral op de kaart van Anthonisz. en die van Joh. Dou, die laatstgenoemde in 1680 maakte in opdracht van Hoogheemraadschap van de Uitwaterende Sluizen in Kennemerland ende West-Friesland. 17^e eeuwse landmeterskaarten en de prenten van Cornelis Bok uit de 18^e eeuw onderbouwen deze aanname.

Versailles van het Noorden

Een zeer vroege vermelding uit 1613 over het betalen van de laatste termijnen van de bouw van een gemeenlandshuis (het eerdergenoemde polderhuis) is daarom uniek. Hiermee is het huidige polder- en raadhuis aanwijsbaar het oudste gebouw in de vorm van een stolp in de toen nog piepjonge polder. De opdrachtgevers lieten het polderhuis qua constructie bijna voor de eeuwigheid neerzetten. Daarvan getuigt de extreem zware constructie van het houten vierkant. Alle zichtbare pronk is -zoals bij elke stolpboerderij- aan de in het oog lopende voorzijde. Met een rijk geornamenteerde gevel van het voorhuis aan het ruim bemeten, fraai beplante erf en 'koninklijke' oprijlaan achter een sierlijk en imponerend toegangshek. Eenmaal binnen trachtte men indruk te maken met de grote betimmerde hal met trap en bordes, de forse keuken en dito kelder en natuurlijk met de opkamer met pronkkast en betegelde smuiger. Daar waar het polderbestuur vergaderde, moest de status van de heren en die van de

polder worden getoond. Tot op de dag van vandaag geldt het polderhuis als het Versailles van de Hollandse polder.

Pauwenstad

Na een lange periode van malaise in landbouw en veeteelt door lage prijzen, oorlog en veepest, kwam de handel in vlees, boter, kaas en melk in de jaren 1850-1880 tot grote bloei. De Wieringerwaard pikte er zijn graantje van mee en investeerde (nog meer dan elders) de winsten in het bouwen van prachtige boerderijen in eigen polder. Deze pronkzucht leverde de polder spottend de bijnaam van Pauwenstad op. De Wieringerwaarders maakten er handig gebruik van en maakten van Pauwenstad een koosnaam. En terecht. Pieter Blaauboer bijvoorbeeld stak zijn geld in het bouwen van drie vrijwel identieke en kapitale stolpboerderijen van het Noord-Hollandse normaaltype. Ze zijn behalve kolossaal, vooral van imponerende bouwkundige schoonheid en hebben aan de topgevel meer dan prachtig lofwerk. De wagenschuur is al even groot en fraai. Binnen is er plek voor wel drie rijtuiggen. De koeien staan er op verhoogde stallen, alsof de beesten in een etalage te kijk staan! Pieter's Hoeve (1888) en de nabijgelegen Landbouw en Zeevisserij (1893) zijn parels in de kroon van de polder. Ook stolpboerderij Ruimzicht (±1880) mag er zijn. 'Bouwlust', anno 1863, is wellicht het toppunt te noemen van de rijke boerderijenbouw in de Wieringerwaard. De boerderij bestaat uit een monumentaal, losstaand voorhuis met twee hele verdiepingen boven een souterrain, met erachter een stolp van wel drie (!) vierkanten en nog eens een

losse wagenschuur. Het voorhuis met maar liefst acht hoge ramen, de statige voordeur met de hardstenen trap en het deftige balkon zou op menig landgoed aan de Vecht niet misstaan.

Structuur

Van de 73 stolpen in de polder (incl. Poolland en Kreil), bezitten slechts zes stolpboerderijen een officiële monumentale status. Het bevestigt het beeld in de gehele provincie: ook in de Wieringerwaard heeft nog geen 10% van de stolpboerderijen een beschermde status. En dat terwijl het karakteristieke verkavelingspatroon van de Wieringerwaard, met het centrale en immens lege poldervlak nog helemaal intact, volledig steunt op de grandeur van de stolpboerderijen die rechtstreeks verband houden met de rijke landbouwperiode 1850-1880. Het zijn juist deze en alle andere punttaken die de structuur van de polder inzichtelijk en beleefbaar maken. De piramiden van de Wieringerwaard ontrafelen als het ware het oorspronkelijke polderpatroon. Een ruimtelijke samenhang om trots op te zijn. Als een pauw!

Bronnen:

Hoofdstukken uit de geschiedenis van de polder Wieringerwaard 1610-1960, H. Jonker Hzn. Amsterdam, 1960.
Zee van Land, D. Aten, W. Reh en C. Steenberg. Wormer, 2005.
Heren, boeren en knechten, J.T. Bremer. Schoorl, 1989.
De landelijke bouwkunst in Hollands Noorderkwartier, L.Brandts Buys. Arnhem, 1978. ▲

Zonnecollectoren als dakspiegel, Barsingerweg.

De Polderkamer in het Polderhuis.

KWANTES

makelaardij

Middenweg 9 | Postbus 15 | 1619 BL Andijk
Tel. 0228 - 59 22 44 | www.kwantesmakelaardij.nl

Wij zijn gespecialiseerd
in o.a.

- Aan- en verkoop van agrarische bedrijven en land
- Aan- en verkoop van warme gronden
- Glastuinbouw
- Onteigening
- Pachtzaken
- Productierechten
- Agrarische taxaties
- Ook voor buitengewoon en particulier onroerend goed

Bezoek ook onze site
voor ons volledige aanbod.

de sleutel tot
agrarisches bezit

tunda landelijk

Interfarms

Stormen-derland
Canon waterstaatsgeschiedenis Holland boven het U 700 | 2008
Diederik Aten
€12,50
Stichting Uitgeverij Noord-Holland
Postbus 40, 1520 AA Wormerveer
bestellen@uitgeverij-noord-holland.nl
www.uitgeverij-noord-holland.nl

TRADITIONELE KWALITEIT
www.iwemabouw.nl
06 - 108 26 456

MOLENAAR
BERGEN **RIETDEKKERS** KOEDIJK
072 581 33 97 072 561 44 46
Bekijk onze website op www.molenaarrietdekker.nl

Onderlinge Verzekeringsmaatschappij De Veenhoop

Hoornseweg 2
1687 ND WOGNUM
telefoon 0229 57 22 57
www.ovmdeveenhoop.nl

Speciaal voor de brandverzekering van rietgedekte panden.
Goede voorwaarden met lage premies.

Voorbeeld: brand-/stormverzekering woonboerderij steen/riet vanaf € 1,85 %/o.

Polderlands
Glossarium van waterstaats termen
€19,50
Stichting Uitgeverij Noord-Holland
Postbus 40, 1520 AA Wormerveer
bestellen@uitgeverij-noord-holland.nl
www.uitgeverij-noord-holland.nl

BOER&JONGENS

In deze rubriek grasduinen we in het rijk gevulde fotoarchief van de bekende Noord-Holland fotograaf Wijnand Jongens. Hij legde het boerenleven vast in vele kenmerkende aspecten. Deze aflevering is de tweede van een serie met als onderwerp voedsel in de stolp. Na de appeltjes nu de hammen.

Venuslaan, omstreeks 1960.

ONDER ÉÉN DAK ENKHUIZEN IN BOEK

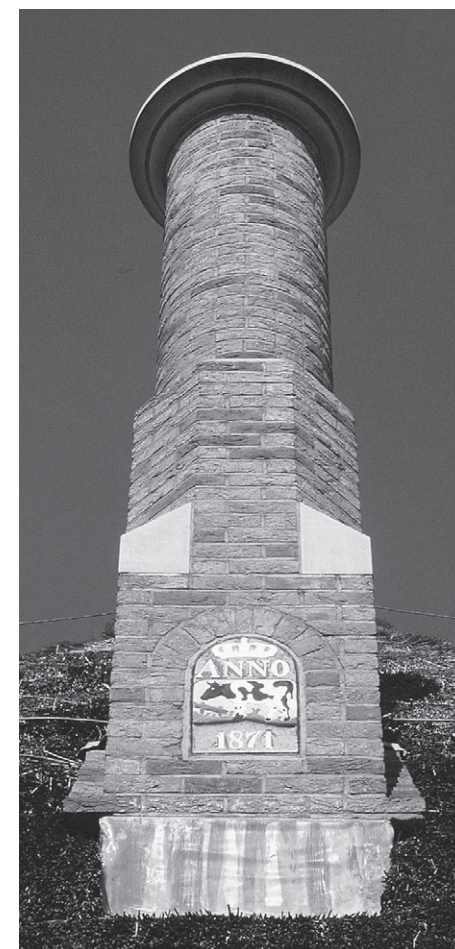
De Historische Vereniging Oud-Enkhuizen presenteerde zaterdag 29 mei in hun zeer fraaie clubhuis een nieuw boek over alle (stolp)boerderijen in deze stad. Mevrouw Suus Messchaert-Heering schreef het boek 'Onder één dak', over het wonen en werken in boerenhuizen en stolpboerderijen in en om de stad, na een onderzoek van maar liefst 25 jaar! De schrijfster slaagde erin om deze ingewikkelde materie op een zeer aantrekkelijke manier te noteren, en te voorzien van een schat aan fotomateriaal en tekeningen.

Boerenhoek

De geschiedenis van elk boerenhuis en elke stolp is nauwkeurig onder de loep genomen en telkens per locatie van oudst bekend tot heden chronologisch belicht. Het boek is compleet, maar ademt desondanks een gemoeidelijke sfeer. Onder andere vanwege de unieke combinatie visser en veeboer binnen de muren van één enkele stad, die een vergelijking met Venetië gemakkelijk kan doorstaan. Maar ook door het soms persoonlijke karakter die de schrijfster uit eigen ervaring en gesprekken kon toevoegen. Dus, als u het naadje van de boerenkous wilt weten en de geheime formule van het vierkant van de boerderijen in de Boerenhoek wilt ontdekken, schaf dan 'Onder één dak' aan. Een unieke uitgave en een rijk geïllustreerd prachtboek (met muggenblauwe omslag).

De Boerderijstichting Noord-Holland kan het boek tegen een gereduceerd tarief van € 25,- aanbieden dankzij de welwillende medewerking van de Vereniging Oud-Enkhuizen. Zie de bestelbon. 'Onder één dak' wordt gratis thuisbezorgd.

Aan de Vekenweg nr.1 in Sijbekarspel richting dorp De Weere staat een Noord-Hollandse stolp, de *Veerman's Hoeve*, met veel schuren, boomgaard en bomensingel op een toch ruim ogend erf. Deze boerderij wordt bewoond door twee families en voor het gemak noemen we hen daarom vierkantdelers. De fraai vergulde steen met 'gekroonde koe' (anno 1871) heeft jaren op zolder gelegen nadat de gammel geworden schoorsteen werd afgebroken. In een dergelijke schoorsteen werden voorheen varkenshammen gerookt. Ter hoogte van de zolder was een houten luik waarachter de hammen in het rookkanaal werden gehangen. Gestookt werd er met hout van het erf (*boerengerief*) en turf. Door brand in een andere schoorsteen en een keurige uitkering van de verzekering kon de schoorsteen onlangs opnieuw worden opgemetseld. Bij die gelegenheid mocht de steen met gekroonde koe na jaren terugkeren naar z'n oorspronkelijke plaats. De stenen, gebakken met een ruime hoek en/of een ronding, worden alleen nog in België vervaardigd. Het hoogste eind buitendaks bestaat uit die ronde stenen en is afgedekt met een zandstenen kraag: de

Sijbekarspel (1999) stolp & gekroonde koe.

kroon op het werk en tevens op het rieten dak. Een sieraad, als statussymbool op het puntdak, maar tevens een verwijzing in ambachtelijke steen naar een bijna vergeten methode van vleesbereiding en -conservering.

stolpenwinkel BESTELBON

Naam: _____
Adres: _____
Postcode en woonplaats: _____

Ik bestel hierbij: (alle bestellingen inclusief verzendkosten)

- ... ex. Houten Boerenhekken op kaart, set van 8 kaarten à € 10,-
- ... ex. boek Noord-Hollandse Boerenhekken à € 17,50
- ... ex. boek De Stolp te Kijk à € 19,50
- ... ex. boek 'Onder één dak', boerenhuizen en boerderijen in Enkhuizen à € 25,-
- ... ex. boek 'Ruim Zicht' à € 18,50
- ... ex. boek Landelijke bouwkunst in Hollands Noorderkwartier à € 65,-

Uw bestelling wordt zo snel mogelijk uitgevoerd, echter kunnen wij geen vastgestelde levertijd garanderen.

Uitknippen en in een gefrankeerde envelop opsturen naar:
Secretariaat Boerderijstichting Noord-Holland, Schapenlaan 20, 1862 PW Bergen.
Per e-mail: stolpen@xs4all.nl

Sinds 1924 een begrip in de regio

RIETDEKKERS BV

Zwaagdijk-Oost 286, 1682 NS Zwaagdijk-Oost
telefoon: 0229 - 262140, fax: 0229 - 581108

info@rietdekkersbedrijfsijm.nl, www.rietdekkersbedrijfsijm.nl

HANG- EN SLUITWERK
WEIJNTJES
EXCLUSIEF UIT VOORRAAD

Amsterdam Z.O.
Amsterdam
Utrecht
Bussum
's-Hertogenbosch

www.weijntjes.nl

Akerbouw b.v. Geesterweg 6, 1911 NB Uitgeest T: 0251-315817 www.akerbouw.nl

PRONK BOUWT MET MEERWAARDE

PRONK BOUW BV

nieuwbouw verbouw onderhoud

Machinestraat 2, postbus 20, 1749 ZG Warmenhuizen
Telefoon (0226) 391374, fax (0226) 392032

E-mail: info@pronkbouw.nl, website: www.pronkbouw.nl

ontwerp **bureau22**
bouwkundig vormgevers

Heeft u ideeën over nieuw- of verbouw van uw stolpboerderij?

Ontwerpbureau22 helpt u bij het verwezenlijken van uw plannen!

Van ontwerp tot oplevering!

Burgemeester Doumastraat 22
1619 CP Andijk
T: 0228-592978
F: 0228-592146
E: info@ontwerpbureau22.nl
I: www.ontwerpbureau22.nl

KIEK 13

Twee lezers reageerden met kennis van zaken over de locatie van Kiek 13 (in Nieuwsbrief 58, oktober 2009). Zo schreef Jan Keuken uit Nieuwe Niedorp: "Dit is een gezicht op 't Niederper Verlaat. De boerderij waar het om gaat staat er gelukkig nog steeds. Inderdaad zijn de darsdeuren aan de andere kant. Die stonden open als het kermis was op 't Verlaat en dan was er een en ander te doen op de dars. De brug is alweer enige tijd vervangen door een ander mooi, rond lopend exemplaar waarvan auto's geen gebruik meer mogen maken. Het water dat er onderdoor loopt is van de ringvaart van de Heerhugowaard. Het water helemaal rechts op de foto bestaat nog voor een klein gedeelte en was oorspronkelijk de vaarweg naar Nieuwe Niedorp. De aardige ophaalbrug richting Oude Niedorp bestaat niet meer en is ook niet vervangen, simpelweg omdat de boel daar gedempt is." A. Schotten uit Heerhugowaard weet eveneens te melden dat de foto op 't Verlaat is genomen. Hij wees ook op de gekleurde tekening van Cornelis Bok uit 1820 van deze plek die de omslag van het boek van Johan Schilstra 'De Heerhugowaard' siert.

De Kiek 13 De oude situatie, Verlaat.

De Kiek 13 De nieuwe situatie, Verlaat.

De Kiek 14 Waar stond en/of staat deze stolp?

KIEK 14

Kijk, nu eens geen kiek, in de zin van een foto, maar kiek in de zin van kijk. En kijk dan meteen heel goed naar dit bijzondere prentje. Een prentje met duidelijk laat-17e eeuwse, vroeg-18e eeuwse kenmerken. Kijk maar eens naar de kledij van het manvolk op de voorgrond links. Het tweetal lijkt uit te rusten van een voetreis en met een beetje fantasie lijkt het wel of de derde persoon van het reisgezelschap iets is gaan vragen aan de vrouw die over de onderste halve deur in de stolpboerderij staat geleund. Misschien hebben ze dorst en vraagt hij iets te drinken, of vraagt hij naar de juiste weg. Naar Hamelen? Daar staat de afgebeelde representant van een Noord-Hollandse stolpboerderij in elk geval niet. Maar waar dan wel. Goed, daar komen we nog aan toe. Eerst kijken we nog eens naar de prent.

Windvaan en klok

Het is overduidelijk een stolpboerderij. Op het pannen gedekte puntdak torent een kleine spits naar de hemel. Boven het kruis staat een scheepje als windvaan. In het galmgat is duidelijk een klok zichtbaar. Een zeer lange, kaarsrechte schoorsteen steekt de torenspits bijna naar de kroon, maar de schoorsteenkap, hier in de vorm van een dakje, reikt niet verder dan ongeveer de onderzijde van de spits.

De stolp heeft weinig stijlkenmerken. Geen topgevel, noch (zichtbaar) een darsdeur. Wel een deur en drie ramen aan de voorzijde, en twee ramen (waarvan een met twee luikjes) en een deur aan de zijgevel.

Ligging

Het toegangshek is nog het meest decoratieve detail. Het aansluitende houten landhek verradt bovendien de directe ligging aan een dijk, die in de achtergrond een bocht naar rechts maakt. Daar schemeren de contouren van een klein buurtschap. Enkele huizen en een molen. Twee wandelaars zijn aan de andere kant van het hek op weg daar naar toe. Zo lijkt het althans. Links en rechts op het prentje een rechte horizon met enkele schepen en scheepjes. Dat is opmerkelijk en vast een belangrijke aanwijzing.

Stolpkerk?

Van de vijf schaapjes op de voorgrond, het wolvee, worden we niet veel wijzer. Naar hun gebaat luisteren we niet. Wel ligt de prangende vraag voor: Waar staat deze stolpkerk (want dat is het ontegenzeggelijk) nou precies? Wie het denkt te weten, geeft onverwijld een bericht aan de redactie.

Onder de goede inzenders wordt deze keer een boek verloot: 'Onder één dak' van S. Messchaert-Heering over de boerderijen in Enkhuizen.

FOTO: PARTICULIERE COLLECTIE

FOTO: MART GROENTJES

STOLPEN IN HET NIEUWS

UIT HET NOORDHOLLANDS DAGBLAD, VERZAMELD DOOR ED DEKKER, JOURNALIST.

Hoeve 't End in **Hoogwoud** biedt onderdak aan de eerste van een serie bijzondere theatervoorstellingen in diverse stolpen. 'Slapen in Stolpen', van theatergroep Winterjong.

Deelnemers aan de Wandel4daagse van Alkmaar staan in **Bergen** stil bij de bloedige historie van De Franschman, een lichtkleurig voohuis met afgesneden stolp. De naam wijst op een heftige veldslag ter plekke in 1799.

Een spiksplinternieuwe stolp in **Oterleek** met een gevelsteen uit 1835. Veel meer dan deze gedenkplaat is er niet over na een brand van twee jaar geleden. 'Erg wennen. Niks kraakt er, niks werkt. De sfeer moet nog komen.'

Een herbouwde boerderij in **Beemster** is ingericht als 'landelijk hotel', met ruimte voor maximaal achttien personen. De oude stolp leed een kwijnend bestaan. Houten onderdelen zijn hergebruikt. Geld uit 'Brussel' maakte De Beemsterkamer mogelijk.

Een kantoorpand in stolpvorm, voor een aanemer. Daarmee wordt buurtschap De Weel, bij **Zijdewind**, verrijkt. Op de bouwlocatie stonden eerst twee boerderijen. De geplande bedrijfshal blijft achterwege.

Een mooi bouwplan in **Den Burg**. Op de plek van een afgebroken stolp komt een nieuwe boerderij als woon- en werkplek voor mensen met een beperking. Ook wordt er een lunch-restaurant ingericht.

Ongelukkig toeval. De politie ziet geen verband in de reeks boerderijbranden in de Kop van Noord-Holland. Bij geen van de branden wordt gedacht aan opzet. Eén stolp kon met moeite worden behouden. Een andere boerderij, in **Breezand**, liep enorme schade op.

De gemeente staat de bouw toe van een stolp en twee recreatiewoningen bij **De Koog**. De nieuwe stolp komt op de plek van bestaande bebouwing.

Zorgboerderij-kwekerij Croon en Bergh bij **Burgerbrug** biedt plek aan acht mensen. Zij gaan er wonen en werken, onder de zorg van gemeenschap Scorelwald.

Geen redding meer mogelijk. Een sloper maakt korte metten met een verpauperde stolp bij **Den Oever**. Op de kavel mogen twee huizen worden gebouwd. Op Wieringen zijn de laatste jaren veel boerderijen gerestaureerd, maar voor deze stolp lukte dat niet.

De Maartje Cornelis Hoeve in **Barsingerhorn** is omgedoopt tot muzieksalon. Genieten in de gerestaureerde stolp van kamerconcerten, onder aanvoering van muziektheater La Scala Nobile.

Een tip voor wie houdt van oude dorpsbeelden. Ga eens naar www.ansichtkaartenberkhout.nl en raak onder de indruk van het dorp **Berkhout** met veel stolpen. ▲

Eigenaardige stolp, Oostdijk Heerhugowaard.

FOTO: HENK KOMEN

STOLPENCURIOSA

Deze rubriek toont stolpen in een niet-allesdaagse vorm. In onze Boerderijen Beeldbank vind je meer dan 5.800 stolpen en een aantal ervan met een opvallende gedaante- verandering: www.boerderijenstichting.nl ▲

De POMologische Vereniging Noord-Holland organiseert een fruitrassententoonstelling op 2 en 3 oktober 2010. Zie voorts www.hoogstamfruitnh.com

De brug van Uitgeest, op de tekening in nr.60 betreft een plan van Jan Deckwitz. Op de bewuste plek stond blijkens een landmeterskaart uit 1584 een ophaalbrug. Tussen molen De Dog en stolp De Valbrug. Later vervangen door een vaste brug.

Als neveneffect van onze geslaagde ledenwerfactie liet mevrouw Ada van der Wal-Spaansen weten dat in Winkel een historische boerderij is omgevormd tot het 'Spaansen Familiemuseum'. De stolp vormde de bakermat van het huidige bedrijf. Op afspraak: Scheidersweg 6, Winkel, 0224-541844. ▲

Nieuwsbrief nr. 61 van de Boerderijenstichting Noord-Holland 'Vrienden van de stolp', juli 2010.

Secretariaat: Schapenlaan 20, 1862 PW Bergen, telefoon 072 - 581 68 88 (ma t/m vr 10 - 12.30 uur), e-mail: stolpen@xs4all.nl website: www.boerderijenstichting.nl

Giro 338181 t.g.v. Boerderijenstichting Noord-Holland, Haarlem.

Redactie: Mart Groentjes en Willem Messchaert

Grafische verzorging en advertenties: Carla Buijsman en Elise Bon ipsis b.v., Zwaag (0229 - 27 27 00)

Druk: Meco Offset, Zwaag

Oplage: 2.150 exemplaren

De nieuwsbrief verschijnt 4 maal per jaar.

ISSN 1566-8843

Het bestuur van de Boerderijenstichting Noord-Holland 'Vrienden van de stolp':

Evert Vermeer (voorzitter)
Larixplantsoen 15, 1702 XG Heerhugowaard

Mart Groentjes (secretaris)
Schapenlaan 20, 1862 PW Bergen

Evert Barendrecht (penningmeester)
Jan Greshoffstraat 20, 1822 JC Alkmaar

Willem Messchaert (perscontacten, vierkantdeling)
Nieuwe Streek 8, 1767 CB Kolhorn

Albert Bolt, Rijsenhout
Katja Bossaers, Westbeemster

Joop van Diepen, Oosterblokker
Sander Douma, Schermerhorn

Maarten Koning, De Goorn
Ana van der Mark, Alkmaar

Wim Schermerhorn, Grootschermer
Piet Verhoeven, Heerhugowaard
Anneke Zandt, Twisk

Advisering

Het is voor leden mogelijk adviezen m.b.t. constructief-technische cq esthetische aspecten en onderwerpen over boerenerven 'op locatie' te verstrekken.

Voor een dergelijk advies wordt een bijdrage van € 90,- (all-in) in rekening gebracht.

Verzoeken om advies te richten aan de secretaris van de adviescommissie:
ing. Pieter J. Prett, Kanaaldijk 142, 1831 BA Koedijk.
Telefonisch dagelijks bereikbaar van 10 - 16 uur: 072 - 562 47 05.
Voor boerenerven: secretariaat.

Te weten

- Lidmaatschap van de Vrienden van de stolp is € 15,- per jaar (meer mag).
- Bij dit nummer wordt een acceptgiro voor de contributie 2010 bijgesloten.
- Geef tijdig eventuele adreswijziging door!